No. 1496 Vrijdag 30 Augustus 1912. 29ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223. Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

Hare Majesteit.

Is het wonder, dat Curaçao ieder jaar met geestdrift den geboortedag viert van Hare Majesteit WILHELMINA, Koningin der Nederlanden?

Curaçao, een verloren stipje in de Caraïbische zee, te midden van immer woelige republieken het eenig rustig plekje gronds, in vrede en rechtvaardigheid bestuurd;

Curaçao, ver verwijderd van het Moederland, doch steeds met volle belangstelling gadeslagen door Vorstin en Regeering; die telkens verschillende personen uitzenden om onze eilanden toch maar goed te leeren kennen;

Curaçao, een noodlijdende Kolonie, maar door 't Moederland met kracht steeds geholpen om op te staan uit haar vervallen staat.

Onze zes arme eilanden kosten veel geld aan het Rijk, ieder jaar opnieuw, nimmer echter heeft Nederland zijn helpende hand teruggetrokken, wel immer zich bereid verklaard te helpen, waar hulpe noodig is.

De belangstelling voor Curaçao is in Nederland steeds groeiende en neemt gestadig toe.

Daar bestaat zelfs een hartelijke verhouding tusschen Moederland en Kolonie.

Zonder dat nog iets werd gevraagd, geheel uit eigen beweging, zond Hare Majesteit de Koningin een Gift voor de noodlijdenden, reeds op het eerste bericht, dat er armoede heerschte en gebrek op Bonaire wegens het uitblijven van den regen. En vele Nederlanders, vereenigingen en particulieren, volgden dit koninklijk voorbeeld en zonden geld, veel geld, voor de armen onzer Kolonie.

Is het wonder, dat Curaçao dit jaar met meer vreugde en grooter dankbaarheid feest wil vieren op Harer Majesteits verjaardag? Beter dan ooit gevoelen wij te behooren tot de onderdanen van Koningin WILHELMINA. De Hooge Landsvrouwe strekt hare zorgen ook tot ons uit; onder Hare gezegende regeering hoopt Curaçao weer tot bloei te geraken, te komen tot eigen krachtig leven, om een lust te worden voor 't Moederland, waarvan wij reeds zoo lang een zware last waren.

Wij hopen weer te schitteren in de kroon onzer Vorstinne als de kostbare parel der Antillen.

Als de verheven draagster van het Goddelijk Gezag regeert Hare Majesteit bij de Gratie Gods. Al wat dit gezag drukkend zou kunnen maken, tracht Zij te verlichten door strenge rechtvaardigheid Harer wetten en door groote beminnelijkheid van Hare Persoon. De fijn voelende Vrouwe toonde immer oprechte deelnemende belangstelling met de ver verwijderde en armoedige onderdanen onzer Kolonie, met al het lief en leed van onze eilanden.

Ja, wij gevoelen het, het is goed leven onder Oranje.

Dat God nog lang het kostbaar leven spare onzer geliefde Koningin en zijn rijksten zegen uitstorte over Haar doorluchtig Huis.

Domine salvam fac Reginam nostram!

Heer, behoud onze Koninginne, en verhoor ons op den dag, dat wij U aanroepen!

DE AFKOMST VAN ONZE DRIEKLEUR.

Tijdens het bezoek van ons Vorstelijk Paar aan Frankrijk is in sierlijke toespraken meer dan eens gedoeld op de gelijkheid in kleuren der Nederlandsche en der Fransche vlag. De „Gazette de Hollande" verhaalt zelfs, dat werkelijk onze kleuren aan de Fransche ontleend zijn — zoo goed als, naar men weet, de Nederlandsche vlag weer tot voorbeeld der Russische heeft gediend.

Karel VII van Frankrijk heeft zijn drie eerste ruiter-afdeelingen het rood-wit-blauwe vaandel geschonken, waarin het wit als een hulde aan de H. Maagd was bedoeld en ook de beide andere banen een godsdienstige beteekenis hadden.

Toen nu de Nederlandsche republiek 't Spaansche juk afschudde, wendde zij zich tot Hendrik IV van Frankrijk, den edelmoedigen vorst, die haar tot steun was geweest. In dien tijd zijn toen de Fransche kleuren in den Hollandschen standaard gekomen.

Het werk van den adj.-comm. bij 's Rijks archief te Middelburg C. de Waard: „De Nederlandsche Vlag" licht ons volgens de „M. C." daaromtrent anders in.

Sommige schrijvers willen den oorsprong onzer vlag reeds zoeken in de eerste helft van de 17e eeuw onder het huis van Bourgondië, P. C. G. Guyot zocht hem zelfs nog vroeger, in den tijd van het Beiersche huis, immers de kleuren van onze vlag komen overeen met die van graaf Willem VI, die rood wegens Holland en wit en blauw wegens Beijeren voerden.

De heer De Waard toont in zijn werk echter aan, dat er in de tijden der graven van geen nationale vlag gesproken kon worden en dat de vlag in de eerste helft der 16e eeuw, die was der Bourgondiërs, wit met een rood kruis in het midden.

Op deugdelijke gronden mag men concludeeren, dat onze vlag afkomstig is van Prins Willem I (vandaar de vóór de revolutie gebruikelijke naam van Princenvlagge) en tot 1630 de kleuren oranje, wit en blauw voerde; in het tijdvak van 1630—1663 is het oranje geleidelijk door rood vervangen, na 1663 komt alleen rood nog in de vlag voor.

Het meest voor de hand liggend is, dat Prins Willem I, in den opstand tegen Spanje bij het uitrusten van kaperschepen dezen de vlag liet voeren van het prinsdom Oranje, daar hij alleen als souverein vorst het recht had om kapers uit te rusten. De kleuren van Oranje waren Oranje, blanche, bleu.

Om welke redenen indertijd het oranje door het rood is vervangen is tot nog toe niet uitgemaakt, sommigen zoeken hierachter een staatkundige reden en meenen dat de Statenvlag, waarvan tijdens 't tweede stadhouderlooze bewind zooveel sprake is, het rood, wit en blauw zou zijn, een misvatting echter, want de Statenvlag was oorspronkelijk een gele vlag met rooden leeuw, later een roode vlag met gelen leeuw.

Zeer wel mogelijk is, wat andere schrijvers onderstellen, dat het oranje vervangen zou zijn door rood, omdat deze kleur meer vastheid bezit tegen weersinvloeden.

Ook zijn er die beweren, dat rood en oranje in onze vlag, evenals in de heraldiek, dezelfde kleur zou zijn en dat onze vlag altijd rood, wit en blauw is geweest, doch dat men uit eerbied voor den prins sprak van oranje, blanje, bleu. Zij zoeken den oorsprong dezer kleuren in het wapenfiguur van den prins, de jachthoorn, die was blauw met zilver (wit beslagen) en rood gesnoerd.

De vele admiraliteitsrekeningen van vóór 1630 toonen echter duidelijk aan, dat voor de vlaggen uitstekend oranjedoek werd geleverd, welke kleur degelijk werd onderscheiden van het rood, dat voor andere doeleinden dienst deed.

In het werk van den heer De Waard wordt ook melding gemaakt van de Fransche afkomst onzer vlag, zooals die door Pichegru werd verklaard. Volgens dien generaal zou Hendrik III van Frankrijk aan den Prins hebben toegestaan vrijbuiters uit te rusten onder de „opregte, nationale Fransche vlag, van welke die natie zich voorheen heeft bediend", nadat de Prins tevergeefs verzocht had zijn schepen onder Engelsche vlag te mogen uitrusten.

Tegen de juistheid hiervan pleiten o. a. de horizontale banen en de oranjebaan in onze oorspronkelijke driekleur.

Veilig mogen wij aannemen, dat onze vlag ontstaan is tegelijkertijd met onze opkomst als zelfstandige natie en dat zij terecht voerde den naam van princevlag, daar zij ontleend is aan de kleuren van den prins van Oranje, aan het „Oranje, blanche, bleu".

De Nieuwe Ontwerpen

IN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Memorie van Antwoord.

Verordening, regelende de exploitatie van motorrijtuigen als openbaar middel van vervoer in de kolonie Curaçao.

Het bevreemdde den Gouverneur dat men in de Afdeelingen eenstemmig van oordeel was, dat het nadeel, dat door het ongeregeld laten der verplichtingen van motorondernemingen, aan het publiek zou kunnen worden berokkend, niet in verhouding zou zijn tot het nadeel, hetwelk ontstaan kan uit een belemmering van het vrije verkeer, in den geest van het onderhavige ontwerp.

De bewering, die in het voorloopig verslag voorkomt, dat het *wel begrepen* belang van iedere onderneming meebrengt, dat zij aan het publiek de vereischte waarborgen oplevert, moge misschien waar zijn, doch niet minder waar is het zeker, dat de praktijk ons leert, dat velen hun eigen belang niet voldoende kennen.

Dat — zooals de Raad van oordeel is — door de wet der concurrentie de noodige waarborgen voor een behoorlijken dienst van zelf verkregen worden, acht ondergeteekende onjuist.

Wanneer dit zoo was, waarom zouden dan, in bijna alle Staten, voor de veiligheid van het publiek, wettelijke bepalingen worden in het leven geroepen, waarbij wordt aangegeven aan welke eischen b. v. schepen, of het materieel van spoorwegen, en van andere openbare middelen van vervoer moeten voldoen?

Men kan toch zeker niet beweren, dat zulks geschiedt enkel voor de trajecten, waar geen concurrentie bestaat.

De Gouverneur is overtuigd, dat de bepalingen van het ontwerp het verkeer niet zullen belemmeren, maar integendeel, dit door een goede regeling zullen bevorderen.

Evenals overal elders zullen door regeling in deze de slechte uitwassen van de vrije ontwikkeling kunnen worden tegengegaan; waardoor de ontwikkeling met meer kracht zal kunnen geschieden.

De Gouverneur is ook van oordeel, dat een ongebreidelde concurrentie, in deze, voor het pubiek een groot nadeel zou kunnen opleveren.

Men zou b. v. een tijdlang aan de Curaçaosche Motortramweg Maatschappij een concurrentie kunnen aandoen, die een staking van het bedrijf ten gevolge zou moeten hebben, waardoor het publiek dan van een uitstekend vervoermiddel zou worden verstoken, en er misschien voor in de plaats zou krijgen een paar, elkaar zoogenaamd doodconcureerende, slechte motorrijtuigen.

Doch hoe dit alles zij, art. 187 van het Regeeringsreglement schrijft voor, dat voor ondernemingen als de onderhavige — aan welke men het karakter als te zijn van openbaar nut, niet zal kunnen ontzeggen — een vergunning noodig is, die gegeven wordt door den Gouverneur „volgens regels bij koloniale verordening te stellen."

Komt de voorgestelde verordening niet tot stand, dan zouden er dus geen motorrijtuigen voor bepaalde trajecten kunnen rijden, omdat de vergunning, die zij noodig hebben, niet zou kunnen worden gegeven.

Dat er tusschen een regeling van het verkeer en een belemmering van het verkeer een groot onderscheid is, wordt ook begrepen in het Moederland, waar b. v. de belemmering van het verkeer, door een *absoluut verbod* om met motorrijtuigen te rijden, werd tegengegaan, doch de redelijk tegen Guusje.

FEUILLETON.

O, die Kinderen!

— Hoor eens Kees, zei de juffrouw van één-hoog tot haar broer, den handelsreiziger, die bij haar inwoonde, het wordt te bar; ik ben van plan d'r eens iets van te zeggen. Zoolang als zij van tweehoog thuis is, gebeurt er niks bijzonders. Nou ja, zoo'n beetje gestommel of zoo,— dat maakt niets uit. Maar Dinsdagavonds is het niet om uit te houden. Dan gaat ze, geloof ik, naar d'r zuster aan den overkant van het IJ en als ze maar even dr' hielen gelicht heeft, dan begint het spektakel. Wat ze eigenlijk uitvoeren, weet ik niet, maar 't is een heidensch kabaal om dol te worden. Ik ben nou van de maand al aan mijn vierde lampekousje. Ze denken zeker, dat het ons op den rug groeit. Ze weten buitendien ook wel, dat wij al in de vijftig zijn......

— Wel ja, zei Kees kalmpjes, —als ze weer uitgaat, moet je d'r man eens aanklampen!..... en met welgevallen schonk hij zich nog een glaasje wijn in, 't geen hij zich kon veroorloven, want zij waren in goejen doen, hij en zijn zuster.

Toen Dinsdagavonds de mevrouw van tweehoog de trap afkwam, werd ze op den overloop aangesproken door de juffrouw, die blijkbaar al een tijdje op de loer had gestaan.

Mevrouw keek onthutst.

—Als ik thuis ben, denk ik altijd om de benedenburen, maar wat zul je er aan doen, als je er niet bent. Ik zou u raden, spreekt u zelf eens met mijn man.... en met een fijn glimlachje, dat niet werd opgemerkt door de juffrouw, vervolgde ze:

— Hij is boven bij de kinderen; gaat u maar gerust naar hem toe.....

Mevrouw verdween. De klaagster weifelde.

—Nou, mopperde ze, een mooi akkevietje, om een vreemden vent een standje te gaan maken...

Maar de gedachte aan hare vele verongelukte kousjes schonk haar moed en even later stond ze een verdieping hooger en tikte aan.

De zoon des huizes, een jongen van een jaar of twaalf, deed open.

—De juffrouw van éénhoog, pa! kondigde hij aan, een beetje verbouwereerd door het vreemde bezoek, hoewel hij, schuldbewust, wel besefte waarom ze kwam.

Pa begreep het ook wel.

—Kom u toch binnen, juffrouw, riep hij vriendelijk. Kijk, dat vind ik aardig van u, dat u ons eens komt opzoeken, huichelde hij. — Neem u plaats. Broer, schenk de juffrouw eens een kop thee in, dat kun je zoo netjes. En wat zegt u wel van mijn dochter? Ze is pas twee maanden op school, nog geen zes jaar oud en ze kan al schrijven, drukletters natuurlijk, Guusje, laat je lei eens kijken...

Guusje, een vlugge, kleine meid, met blonde kurketrekkerachtige krullen ter weerszijden van een teer Engelsch kopje, waarin 'n paar blauwe, trouwhartige oogen glansden, kwam al aanloopen en nog vóór de juffrouw zat, moest ze de proeven van schrijfkunst bewonderen.

— Ik eet een koek. Ma eet ook een koek, stond er in groote, zwaarwichtig geconstrueerde drukletters op de lei.

—Nou, juffrouw, kon u dat, toen u zoo oud was? En kijk nou eens aan den anderen kant. Dat is een kerk met drie kraaien er boven en die mijnheer met dien dikken kop, daar op zij, ben ik......

—Prachtig! zeide de juffrouw, een beetje overduveld. Ze zat nu aan tafel met een kopje thee voor zich. Broer presenteerde haar een koekje.

—Wilt u mij alleen spreken? Komt u voor zaken? Misschien wacht u liever tot de kinderen naar bed zijn? informeerde de gastheer, die heel goed wist, waar de schoen wrong.

Ze knikte maar van ja. Ze kon een papa ook eigenlijk geen standje geven waar zijn kinderen bij waren.

— Ik ben juist klaar met Broer z'n Fransch te overhooren, zeide de vader.

— Zoo, zoo, en dat zal hij wel goed kennen, zoo'n brave jongen! antwoordde de juffrouw lievig en in conversatiestijl.

— Nee juffrouw, 't was niet erg schitterend, de passé défini, daar heeft hij nog geen kaas van gegeten; 't was weer Fransch van lik m'n vesje........

— Tuttut, papa! les enfants — prenez garde! viel Guusje in de rede, blijkbaar haar mama imiteerend.

—Zeg, kleine apenkop, lachte de papa, neem jij je ouwe lui er tuschen? Wees liever eens galant en haal een gemakkelijken stoel voor de juffrouw...

— Och, maar mijnheer, heusch niet, protesteerde de visite.

— Maar juffrouw, als u 't nu toch voor hetzelfde geld goed kunt hebben, waarom zou u 't er dan niet van nemen?

De kinderen kwamen al lawaaiig aansporen met een fauteuil.

— Dank je wel hoor; jij bent pas een sterke meid, zei de juffrouw vriendelijk tegen Guusje.

— Sterk? antwoordde ze. Dan moest u me eens zien boksen, daar zou u van opkijken. Ik win het altijd van pa......

De ander schrikte, maar de kleine ging in de gevechtslinie staan, trok een vervaarlijk gezicht en pa toonde zich dadelijk bereid de uitdaging te aanvaarden.

Zij vormden een zonderlinge tegenstelling die twee: de kleine Guusje met hare peuterige vuistjes dreigend omhoog geheven, en tegenover haar die groote, zwaargebouwde man met een geforceerde uitdrukking van vastberadenheid en moed op zijn gelaat, als ging hij zijn heiligste belangen verdedigen.

Nu stormden ze op elkaar in. Pa's armen zwaaiden door de lucht, alsof zijn vuisten de tegenpartij verpletteren moesten, maar telkens als de kampvechters elkaar bijna bereikt hadden, deinsden zij schuchter terug, als verschrikt voor elkanders bloeddorstigheid.

Eindelijk werden ze handgemeen, maar de stompen die ze uitdeelden waren slechts in den aanleg schrikwekkend, doch werden tot zachte duwtjes op het oogenblik dat ze raakten.

Opeens, als bij afspraak, sloegen de vechtenden de armen om elkaar

geling van het verkeer ongemoeid werd gelaten.

Dit blijkt o. a. uit de Algemeene Politieverordening van Amsterdam, vastgesteld den 26n. Maart 1902, luidende:

Art. 74.

Het is verboden een openbaar middel tot vervoer van personen op regelmatige tijden en naar ,bepaalde plaatsen binnen de gemeente in werking te brengen.

Art. 75.

De onderneming, die vergunning heeft verkregen tot het in werking brengen van een in art. 74 bedoeld vervoermiddel, is verplicht enz.

Art. 4 van het ontwerp wordt gewijzigd in den zin als in het verslag is aangegeven, daar men dit ontwerp even goed kan bezien van den kant van de verplichting van den ondernemer, als van de zijde van het recht van het publiek.

In het advies van den Procureur-generaal op het adres van 7 October 1907 worden geen juridische gronden voor de afwijzing van het verzoek aangevoerd. De overlegging van het advies acht de Gouverneur daarom van geen belang.

Nota van wijziging.

Verordening, regelende de exploitatie van motorrijtuigen als openbaar middel van vervoer in de kolonie Curaçao.

Art. 4 van het ontwerp wordt als volgt gelezen:

Ieder, die van een motorrijtuig, dat als openbaar middel van vervoer wordt geëxploiteerd, gebruik wenscht te maken, moet daarin worden toegelaten, behoudens de daaromtrent vast te stellen bepalingen.

Memorie van Antwoord.

Verordening tot wijziging van de Mijnproductenverordening 1908.

Het was den Gouverneur aangenaam te vernemen, dat men in de Afdeelingen in het algemeen geen bezwaar had tegen het beginsel in het ontwerp neergelegd.

Ook naar de meening van den Gouverneur zou het logischer geweest zijn, indien slechts één maatstaf voor de berekening van het uitvoerrecht werd genomen, onverschillig of het schip al dan niet geheel met phosphaat bevracht werd.

Doch de Aruba Phosphaat Maatschappij heeft als haar wensch te kennen gegeven, dat, wanneer het schip geheel met phosphaat bevracht wordt, de berekening zal plaats vinden volgens het getal kubieke meters, vermeld in den zeebrief van het vaartuig, waarmede de uitvoer geschiedt.

Met dien wensch van de Maatschappij meent de Gouverneur rekening te moeten houden, aangezien bij het sluiten van het contract partijen blijkbaar gewenscht hebben, dat de berekening van het uitvoerrecht volgens het getal M3. scheepsruimte zou geschieden.

Het is ook daarom, dat in de Mijnproductenverordening 1908 de „Bijzondere bepaling" voorkomt, die in hoofdzaak is overgenomen in het ontwerp.

Het komt ondergeteekende niet ondienstig voor, hierbij te vermelden, dat het door de ARUBA PHOSPHAAT MAATSCHAPPIJ betaalde uitvoerrecht, bij de verrekening van het concessierecht, van de winst wordt afgetrokken.

Het met die Maatschappij gesloten contract bepaalt daaromtrent het volgende:

„Aan het einde van ieder kwartaal „wordt door de Maatschappij als „concessierecht aan de koloniale kas „uitgekeerd twee derde gedeelte van „de zuivere opbrengst der ladingen „phosphorzure kalk eerste en twee„de klasse.

„Als zuivere opbrengst wordt be„schouwd de opbrengst der ladin„gen volgens de verkooprekeningen, „verminderd met het betaalde uit„voerrecht, bedoeld in artikel zestien „der Mijnproductenverordening 1908 „enz."

Ook de heer Muskus, houder der concessie tot exploitatie van de phosphorzure kalk op Klein Curaçao, wenscht gaarne, dat de berekening van het uitvoerrecht, voor wat betreft phosphaat van bedoeld eiland, zal geschieden naar de maatstaf kubieke meter, volgens de „Bijzondere bepaling" der Mijnproductenverordening 1908.

Tengevolge der verschillende draagkracht van schepen zal men natuurlijk ook tot een ander dan het voorgestelde verhoudingsgetal kunnen komen.

De SS. Rossem en Lauper b.v. respectievelijk metende 2305 M3. en 2528 M3., samen 4833 M3., hebben samen 3450 gewichtston phosphaat ingenomen.

Het verhoudingsgetal was dus hier ± 1.4.

De verscheping uit Aruba tot einde 1911 geeft tot resultaat 1.65; doch eenige jaren is het beneden 1.6 en andere jaren daarboven.

In een schrijven aan Z.E. den Minister van Koloniën van den Consul-Generaal der Nederlanden te Hamburg, E. Gleichman, die zich sedert tal van jaren interesseerde voor den uitvoer van phosphaat uit de Kolonie, en daarom kan worden geacht der zake kundig te zijn, zag de gouverneur het verhoudingsgetal 1 6 aangegeven.

De Gouverneur meende daarom het verhoudingsgetal 1.6, waartegen bij Z. E. den Minister van Koloniën geen bezwaar was, te moeten voorstellen.

Volgens den Hoogleeraar J. A. Grutterink neemt men in de Kolonie algemeen aan, dat schepen per M3. scheepsruimte ± $1/_{1.6}$ ton phosphaat laden.

Willemstad, den 20n Augustus 1912.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Spanje's herleving.

SLOT.

Op het voorbeeld van de andere groote mogendheden, die hun land zelf niet beveiligd, en de rust en welvaart der natie niet verzekerd achten zoolang zij ter zee niet over een machtige vloot beschikken en daar voor eigen vlag geen eerbied en ontzag kunnen afdwingen, heeft ook Spanje de uitbreiding en versterking der oorlogsmarine ter hand genomen.

En hierbij heeft het een voortvarenheid en een energie aan den dag gelegd, die voor een land, dat, in verhouding tot andere natiën, slechts over zeer beperkte middelen kan beschikken, inderdaad groote bewondering moeten wekken.

Een eerste groote stap werd op dezen weg gedaan in het jaar 1909, toen een geheel hervormd constructieprogram der oorlogsvloot werd aangenomen en op den 6en December op de oorlogswerf te Ferrol de kiel gelegd van het nieuwe pantserschip, de „España", dat het daarop volgende jaar voltooid werd.

Het tweede, groote oorlogsschip, de „Alfonso XIII", werd begonnen op den 13en Februari 1910, en een derde, eveneens op de werf te Ferrol, op den 2en October van het vorige jaar.

Deze oorlogsbodems hebben ieder eene waterverplaatsing van 15.700 en zijn bewapend met acht dertig-duims kanonnen en twintig stukken tien-duims geschut.

In hetzelfde tijdsverloop werden te Carthagena vier kanonneerbooten gebouwd, alsmede drie torpedovernielers, ieder met een waterverplaatsing van 370 ton, met turbine-machines en een snelheid van 28 knoopen.

Eindelijk werd tegelijkertijd een aanvang gemaakt met den bouw van torpedobooten.

De uitbreiding der koopvaardijvloot en de daarmede gepaard gaande toeneming van den binnen- en buitenlandschen handel, wijzen niet minder op een herleving van Spanje. De zeer snelle stijging van het aantal handelsschepen dagteekent voornamelijk uit het laatste tiental jaren, waarin vele stoomschepen werden aangekocht uit Frankrijk en Engeland.

Op den 1en Januari 1910 bestond de koopvaardijvloot uit 550 stoombooten en 305 groote zeilschepen voor de zeevaart. Sindsdien is het aantal nog belangrijk toegenomen door aankoop van buiten en worden de zeilschepen geleidelijk vervangen door stoomschepen.

De visscherijvloot, die wegens de belangrijke uitgestrektheid der zeekusten steeds een aanzienlijken tak van nijverheid heeft gevormd in Spanje en zich voornamelijk toelegt op de vangst van sardinen en tonijn, telt thans niet minder dan 14.200 visschersvaartuigen, met eene gezamenlijke bemanning van 73.000 koppen.

Wat betreft den rijkdom en de verscheidenheid van minerale voortbrengselen, staat Spanje boven aan de lijst van alle Europeesche landen. De bodem bevat namelijk groote hoeveelheden zilver, koper, lood, ijzer, zout, en de kwikzilvermijnen van Almaden waren voorheen de rijkste ter wereld, totdat een „Nieuw-Almaden" ontdekt werd in Californië. Toch bedroeg de opbrengst der Spaansche kwikzilvermijnen in 't jaar 1910 nog 1.350.000 kilogram. Deze kwikzilvermijnen en verscheidene zoutmijnen behooren in eigendom aan den Staat.

Spanje bevat voorts uitgestrekte steenkool-beddingen, die echter tot nu toe slechts gedeeltelijk geëxploiteerd zijn geworden. De steenkoollagen in Valentia, Cordova en Oviedo beslaan alleen reeds eene oppervlakte van 3.500 vierk. kilometer.

De tabak is een staatsmonopolie, waarvan de exploitatie opgedragen is aan eene maatschappij, en dat voor de schatkist jaarlijks een bedrag van omstreeks 40 millioen gulden opbrengt

De katoenbereiding vormt den voornaamsten tak der binnenlandsche nijverheid in Spanje; de omvang dezer industrie laat zich het best beoordeelen naar het aantal weefstoelen der katoenfabrieken, dat 69.000 bedraagt.

Het aantal weefstoelen voor de wolbereiding is thans gestegen tot 9000; dat der papiermolens tot 150, terwijl over het geheele land talrijke fabrieken verspreid zijn voor de bereiding van zijde, leder, vlas, zeep, porcelein. enz.

Behalve aan eene zeer talrijke visschersvloot heeft de sardinenvangst ook het aanzijn gegeven aan meer dan 600 inmaakfabrieken, waarin ongeveer 170.000 personen werkzaam zijn.

De handel in kurk vormt eveneens een aanzienlijke bron van inkomsten. De jaarlijksche opbrengst bedraagt gemiddeld 150.000 ton.

Alles bijeengenomen steeg de uitvoerhandel gedurende de vijf jaren van 1900 tot 1905 van 336 millioen tot 600 millioen gulden.

Al deze feiten en cijfers bewijzen ten duidelijkste, dat 't katholieke Spanje wederom terugkeert tot een tijdperk van welvaart en grootheid.

De krachtige exploitatie van zijn onmetelijke minerale rijkdommen, waartoe eenige jaren van onafgebroken nationale welvaart Spanje ongetwijfeld in staat zullen stellen, zal de kroon zetten op zijn industrieelen vooruitgang.

Het verlies van zijn koloniën heeft op Spanje blijkbaar dezelfde uitwerking als dat der Amerikaansche koloniën eertijds had op Engeland. „Immers — zoo schreef Macauley zestig jaren later — Engeland was nooit zoo rijk, zoo groot, zoo gevreesd door andere Europeesche vorsten, en nooit zoo absoluut meester ter zee, als sinds het verlies van zijn bezittingen in Amerika".

Niettemin bezit Spanje, in weerwil van het verlies van Cuba en de Philippijnen in den Spaansch-Amerikaanschen oorlog, nog altijd een vrij aanzienlijk koloniaal gebied; dit omvat Spaansch Guinea met een bevolking van 200.000 zielen; Rio de Oro, met een oppervlakte van 73.000 vierk. mijlen; voorts Fernando Po, Corisco, Groot en Klein Elobey, Annobon, Ceuta, Mella, de Balearen, de Kanarische eilanden, terwijl zijn Afrikaansche bezittingen zich uitstrekken over eene oppervlakte van 245.000 vierk. mijlen met eene bevolking van 320.000 zielen.

Door de revolutie van het jaar 1868 en tijdens de kortstondige en weinig roemvolle regeering van Amadeus, den tweeden zoon van den rooverkoning Victor Emmanuel, werd aan de Kerk en aan den bloei van den Katholieken godsdienst veel nadeel berokkend; maar na den terugkeer van het Koninklijk Huis en de troonsbestijging van Alphonsus XII hernam de Kerk, dank zij vooral aan het krachtig ingrijpen der Koningin-moeder Isabella, weder haar alouden en zegerijken invloed.

De kerkelijke hierarchie in Spanje omvat thans tien aartsbisdommen en 47 bisdommen, terwijl de aartsbisschop van Toledo tevens Primaat van Spanje en Patriarch van West-Indië is.

Beleedigingen van den Katholieken godsdienst, die als staatsgodsdienst erkend is, alsmede vloeken en godslasteringen zijn in Spanje nog steeds strafbaar voor de wet.

De herleving van Spanje, waarvan wij in onzen tijd getuigen zijn, dagteekent zonder twijfel van den 29en December 1874, waarop Alphonsus XII tot koning van Spanje uitgeroepen werd, nadat zijn moeder Isabella te zijnen gunste afstand van den troon gedaan had.

Wel had het land, om tot rust en een geregeld bestuur terug te keeren, een geweldige crisis moeten doorworstelen, die nog lang hare naweeën zou doen gevoelen. Want de betreurenswaardige revolutie van 1868, die uitliep op de vestiging van een soort republiek, was oorzaak dat aan het prestige en de welvaart der natie een gevoelige slag werd toegebracht.

En al moet erkend, dat de republikeinen spoedig berouw hadden over hun misdaad tegen het koninklijk huis en het land, en het door en door monarchaal gezinde Spanje bij de eerstè gunstige gelegenheid den alouden regeeringsvorm herstelde, hadden toch de noodlottige gevolgen dezer beroeringen, de voortdurende partijstr ijd en de daarmede gepaard gaande, moreele en stoffelijke verwoestingen de levenskrachten der natie zoo ernstig aangetast, dat zij ruim een kwarteeuw noodig had om eenigszins tot verademing te komen, en van de wonden, die zij zichzelf toegebracht had, te herstellen.

Gelijk de wereld weet, of behoort te weten, offerde de edele Alphonsus XII zijn leven op, door persoonlijk hulp te gaan brengen aan zijn beminde onderdanen bij de ontzettende rampen veroorzaakt door de aardbevingen in 1884 en 1885.

Alleen gehoor gevend aan een onbedwingbaar plichtsgevoel, en ondanks den raad van zijn lijfarts — want hij was ziek op dat tijdstip — bleef hij op het tooneel der ramp te midden van de lijdende en in de grootste ellende verkeerende bevolking, en zocht in al hun nooden te voorzien, al hun lijden te verzachten, totdat zijn eigen leven geknakt was en hij naar zijn paleis terugkeerde, om daar te sterven.

Bij de meesten onzer ligt het nog versch in het geheugen met hoe bewonderenswaardigen moed de koningin-weduwe, Maria Christina, haar lang niet benijdenswaardig lot en de hooge verantwoordelijkheid van het landsbestuur wist te dragen; welk een wilskracht, wijsheid en zelfopoffering voor het heil en den vooruitgang van haar volk zij tijdens haar langdurig regentschap aan den dag legde.

En thans heeft Spanje redenen te over om eveneens dankbaar te zijn jegens zijn nog jeugdigen koning, die met de uitstekende eigenschappen van hart en geest zijner moeder, ook den moed, de zelfopoffering en de onversaagdheid van zijn edelen vader schijnt overgeërfd te hebben.

Een onwedersprekelijk voorbeeld hiervan gaf hij wel, toen hij in het jaar 1908 zich zonder eenigen schroom of weifeling in het broeinest der anarchisten en revolutionairen, in Barcelona, waagde en daar door de enthousiaste menigte gehuldigd werd. Want geen eigenschap in een koning wekt levendiger bewondering en gehechtheid in den Spanjaard dan persoonlijke moed en ridderlijke dapperheid, twee hoedanigheden, welke de jonge Alphonsus in hooge mate schijnt te bezitten, misschien wel in zoo hooge mate, dat zij somtijds zelfs de grenzen der voorzichtigheid te buiten gaan.

Na al hetgeen hier gezegd is over de herleving, die zich naar alle zijden in de hedendaagsche ontwikkeling der Spaansche natie openbaart, is het eigenlijk overbodig er nog eens in 't bijzonder op te wijzen dat de katholieke godsdienst aan den bloei en de moreele en materieele welvaart van een volk heusch niet in den weg staat.

Spanje gaf hiervan reeds het bewijs en het voorbeeld, toen het in vroegere eeuwen onder het vaandel van Christus de Mooren en Saracenen uitwierp en zich ontplooide tot een rijk, waar de zon niet onderging, ook thans, in de voortsnellende eeuw, zal Spanje zijn alouden roem weten te handhaven en zich onder de schutse en den steun van den katholieken godsdienst weder weten op te werken tot een der bloeiendste volken van Europa, na het anarchistisch en revolutionaire gespuis, dat nog aan zijn bestaan knaagt, eveneens uitgeworpen te hebben.

(*De Maasbode.*)

---

heen en begonnen te worstelen.

—Pa, je verliest 't! riep Broer, die heelemaal opging in den strijd en opgewonden om het tweetal stond heen te dansen, nu den één, dan den ander aanvurend.

—Guusje, hou je taai; de laatste ronde.

Wringend, hijgend en blazend zette pa zijn kwasi-pogingen voort om het kleine, teere vrouwtje, dat hij omvat hield, op den grond te trekken.

—'t Is vreeselijk! zuchtte hij. 't Is ontzettend, daartegen is niets bestand, wat is ze sterk......

Ten slotte viel hij met een zwaren bons op den vloer, steunend van: „Ik geeft het op"; languit lag hij er als een gevelde reus. Guusje ging juichend op zijn borst zitten. Broer stemde in met haar overwinningskreten en zelfs de juffrouw vergat zich zoover, dat ze even in haar handen klapte. Zoo langzamerhand begon ze trouwens het doel van haar komst te vergeten.

—Hé pa! vleide Guusje, toen de rust weer teruggekeerd was, speelt u nog eens deuntje.

—Zing jij er dan bij? vroeg hij.

Broer pakte de viool uit; een oogenblik later stond de worstelaarster naast haar vader gereed en terwijl deze heel zachtjes speelde om het zwakke maar heldere meisjesstemmetje goed tot zijn recht te doen komen, zong ze de „Engelenwacht", het eenvoudige liedje van Catharine van Rennes:

„Als goede kinderen slapen zacht,

—„Dan houden engelen trouw de wacht" klonk het uit den mond der kleine zangster. Haar blozend gezichtje drukte een ernstige toewijding uit en in de blauwe oogen, die ze vertrouwelijk opgeslagen had naar den robusten begeleider, leefde een stille, oprechte kindervroomheid.

Maar toen het uit was begon de viool dadelijk met vroolijker wijsjes en de kamer daverde van rumoer, toen ze met hun drieën een joedelliedje aanhieven:

Over berg en dal,
Springt een waterval,
Troelala iti, troelala ito.......

— Wacht even, pa! wacht even! riep Guusje gejaagd. Mijn hoed en mijn alpenstok!. ....

Uit een kast kreeg ze een klein groen vilthoedje, met een paar lange fazantenveeren er op; een wandelstok met krommen knop moest dienst doen als alpenstok.

Broer haalde zijn bazargeweer te voorschijn, gooide een paar stoelen om, trok de canapé een eind in de kamer en verschanste zich er achter als een borstwering.

Toen speelde opnieuw de viool:

Over berg en dal,
Springt een waterval.

Guusje marcheerde met haar Alpenstok in de hand en 't tirolerhoedje op, rondom de tafel, terwijl Broer achter de canapé op denkbeeldige gemzen mikte.

Doch de viool begon wat vlugger het deuntje te krassen en luider zong de papa het joedelrefrein, en hij kon zijn beenen nu ook niet meer stil houden; eerst knikten zijn knieën in de maat, maar spoedig trappelden zijn voeten als die van een Engelschen stepdanser; de knalnabootsingen van Broer's schietpartij werden al doordringender en tevens Broer's jagerkreten als hij op een bergtop boven het buffetkastje een nieuw stuk wild meende te ontdekken.

Guusje, de koene alpenklimster, kon nu ook niet langer op den beganen grond blijven, ze stapte met behulp van haar stok op de canapé, toen op een stoel, vervolgens op de tafel, al maar zingend van den waterval, die over berg en dal springt.

De juffrouw van éénhoog, die half versuft van het kabaal, tot nu toe sprakeloos had neergezeten, ontwaakte met schrik uit haar verdooving.

—Kindje, pas toch op, jammerde ze. D'r gebeuren ongelukken! denk toch om de lamp...

—De lamp! riep pa minachtend. Mijn dochter loopt niet tegen de lamp, juffrouw; d'r is hier geen lamp, juffrouw, dat is de zon, die de alpentoppen baadt in 't gulden morgenlicht. Ziet u dat niet eens?

—Ja maar, meneer, och gossie! wees toch voorzichtig, ze valt zoo meteen van de tafel!......

—De tafel? bulderde hij theatraal. Er is hier geen tafel; mijn dochter beweegt zich thans over een gletscher, juffrouw.

En in woeste tempo kraste de viool; achter de canapé knalden de schoten; Guusje juichte „troelala ito, ito". Pa's voeten stampten in steeds sneller tempo; de vloer dreunde, de stoelen donderden, de glazen op het buffetkastje rinkelden.

Eindelijk viel de violist amechtig op de canapé neer; toen kwam plotseling de rust en de weldoende stilte.

— Hè, hè ! zuchtte Broer, alsof hij zich opgelucht gevoelde.

De sidderende juffrouw tilde Guusje van de tafel.

— En nou naar bed, mormels ! commandeerde de vader. Willen jullie nog eten ?

— Ik wel,' zei Guusje. Ik graag een beschuit met mannetjesmuisjes.

— Ze bedoelt: jongensmuisjes, lichtte Broer toe, en handig zorgde hij, dat ze kreeg wat ze verlangde. De vader bleef er bewonderend bij staan kijken.

— Pa weet nooit iets te vinden, verklaarde de zoon.

— Juffrouw, zei Guusje, weet u wel, dat mannetjesmuisjes vreeselijk duur zijn?

— Zoo, kindje ?

— Ja, juffrouw. Dat komt, omdat de bakker die pukkeltjes er allemaal één voor één moet opmaken. Dat is een heel werk.

— Maar vrouwtje, hoe kom je daar bij?

—'t Is wel waar, juf, want pa heeft het gezegd!

Daarop wenschten Broer en Zus goeden nacht en de juffrouw stond ook op om heen te gaan. Zij verklaarde, dat het haar genoegen had gedaan eens kennis te hebben gemaakt. Haar klachten scheen ze vergeten.

Toen ze op haar achterkamer op éénhoog even later de lamp aangestoken had, verspreidde zich een triestig, groenig licht. Aan het pennetje hing nog een enkel fladder van het bezweken kousje.

— In godsnaam, zei ze berustend, ik wil hun buitenlansche reizen niet bederven.

Den volgenden dag kwam ze Broer tegen.

—Juffrouw, sprak hij ernstig, de menschen van driehoog hebben aan pa gevraagd, waarom het gisteravond toch zoo'n herrie is geweest...

—Zoo vent,, en wat zei je pa?

—Hij zei: de juffrouw van éénhoog was op visite! „Utr. Ct."

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke Berichten.

Gisteren, 29 Augustus, was het dertig jaar geleden, dat de Weleerw. Moeder URSULINE werd aangesteld tot Overste van het St. Elizabethsgasthuis. Die dag mocht niet onopgemerkt voorbijgaan, Moeder URSULINE heeft te veel verdiensten voor het Gasthuis, dat onder haar leiding en bestuur tot grooter uitbreiding en krachtiger bloei werd gebracht. Het feest werd huiselijk gevierd door de Zusters en Zieken, terwijl ook Monseigneur en eenige Geestelijken, de Heeren Doktoren en eenige particulieren Moeder kwamen complimenteeren.

Van harte wenschen wij Moeder URSULINE geluk met haar zesden lustrum en hopen, dat het Haar gegeven moge worden spoedig ook den tweeden vleugel van het Gasthuis te verbouwen en even modern in te richten, als de eerste vleugel nu is, en dat Zij dan nog lang het vergroote en vernieuwde St. Elizabeths Gasthuis moge besturen.

Jammer, dat bij gebrek aan de noodige middelen de Katholieke Instellingen hier altijd slechts bij brokjes en beetjes kunnen worden uitgebreid.

Komen en gaan.

Met de *Oranje Nassau* is Zondagmorgen hier van verlof teruggekeerd Dr. T. J. G. GAERSTE, en familie.

Met dezelfde boot is Maandag naar Suriname vertrokken Dr. L. CRAMER en familie.

Woensdagmiddag zijn met de *Caracas* de Heeren KAKEBEEKE en Prof. VAN VOLLENHOVEN via New-York naar Nederland teruggekeerd.

Dinsdag a. s. zullen de Weleerw. Paters L. KRAMER en P. TER MAAT zich met de *Venezuela* via Maracaibo naar Merida begeven.

Aan alle vertrekkenden zij een voorspoedige reis gewenscht, terwijl wij Dr. GAERSTE hartelijk welkom heeten.

Hulp in den nood.

Dinsdagmorgen heeft de Gouverneur telegrafisch bericht ontvangen van Z. Exc. den Minister van Koloniën, dat het A. N. V. en OOST en WEST reeds f 2,400 beschikbaar konden stellen voor het Bestuur der Groep „Ned. Antillen" van het A. N. V. ter uitdeeling onder de armen.

Droogte.

Na de flinke buitjes van een paar weken geleden is men op Aruba druk aan 't planten gegaan. De maïs kwam al aardig op, maar loopt groot gevaar geheel te verschroeien, als er niet heel spoedig opnieuw regen valt.

In den omtrek onzer eilanden begint 't al weer te regenen, hopen wij, dat spoedig ook bij ons wat valle.

Vereeniging ten behoeve van R. K. Marinepersoneel.

In dank ontvingen wij het eerste jaarverslag.

Deze jeugdige vereeniging kan reeds in dit eerste jaar op behaald succes wijzen en met vreugde constateeren, dat haar optreden in zeer wijden kring sympathie vond.

Het Doorluchtig Episcopaat van Nederland met Z. D. H. den Aartsbisschop aan het hoofd hechtte zijn volle goedkeuring aan de vereeniging, en gaf van Zijne sympathie voor haar streven op ondubbelzinnige wijze blijk. Ook Z. D. H. Mgr. MGR. TH. VAN ROOSMALEN, Apostolisch Vicaris van Suriname liet zich opgeven als beschermend lid, terwijl Z. D. H. MGR. M. G. VUYLSTEKE, Apostolisch Vicaris van Curaçao, hoogst waardeerend, eigenhandig schreef eveneens toe te treden als beschermend lid „om van zijne belangstelling blijk te geven" en „met oprechte waardeering der plannen van de vereeniging."

Eveneens bleek ondubbelzinnig van de goedkeuring van het Marinebestuur. En die goedkeuring uitte zich ook in daadwerkelijken steun.

Van harte wenschen wij deze hoogst nuttige Vereeniging een bloeiend bestaan toe, en hopen, dat een krachtige invloed ten goede ook hier op Curaçao gevoeld worde en veel nut moge stichten onder het R. K. Marine-personeel.

Militair Tehuis.

Op recht feestelijke wijze werd gisteravond het ruime, frissche gebouw in de Breede Straat plechtig geopend als een nieuw Militair Tehuis. Nadat de genoodigden, waaronder wij den HEG. Heer Gouverneur met Adjudant, Commandant HOUWING, Mgr. VUYLSTEKE met beide Secretarissen, de Officieren van Land- en Zeemacht, eenige Dames en Heeren opmerkten, op het breede terras vóór het gebouw hadden plaats genomen, hield Kapitein G. F. VAN BAAK, Commandant der troepen en van het Garnizoen, als Voorzitter der Vereeniging een speech. Allereerst heet Spreker de aanwezigen hartelijk welkom en ziet in de talrijke opkomst een groot bewijs van sympathie met het streven der Vereeniging. Die sympathie behoefde het Militair Tehuis ten zeerste, want zonder krachtigen steun zou het onmogelijk wezen deze zoo hoogst nuttige instelling in stand te houden. Het vorige gebouw lag te ver en was te bekrompen, het Militair Tehuis dreigde daar geheel te verloopen. Toen het Bestuur dit nieuwe terrein en dit zoo bij uitstek geschikt gebouw open zag, dichter bij gelegen en ruimer aan lokaliteiten, heeft het onmiddelijk getracht alles zoo goed en gezellig mogelijk in te richten. Een pracht van terras met breeden opgang, een mooi gebouw met lees- en biljartzaal en flinke gaanderijen voor een frisch zitje, op zij een afzonderlijke opgang naar de alcoholvrije lokalen aan de uiteinden van het gebouw, welke lokalen op eigen verzoek van 50 schepelingen beschikbaar werden gesteld, daarbij nog een mooie kegelbaan, terwijl beneden aan den straatkant op het terrein een mooi plaatsje gereserveerd wordt voor de burgers-leden, alles in één woord is als aangewezen voor een Militair Tehuis. De Kapitein rekende derhalve op een trouw bezoek, opdat dit huis zou kunnen blijven bestaan.

Een warm woord van dank bracht Spreker aan Kapitein VAN ROGGEN, die het Tehuis behouden heeft door zijn buitengewone toewijding en hoop op de toekomst, ook toen de zaak bijna wanhopig stond. Ook Korporaal POT moet hier eervol vermeld worden, daar bij zich buitengewoon verdienstelijk heeft gemaakt voor het tijdig klaar zijn van dit nieuwe Tehuis.

Ten slotte verzocht Hij den Heer Gouverneur het gebouw te willen openen.

De Jongejuffrouw WIJTENBURG bood hierop den Gouverneur een gouden sleutel aan met zijden strik in blauw etui.

Alvorens aan de vriendelijke uitnoodiging van den Kapitein gehoor te geven, wilde de Gouverneur eerst den Voorzitter der Vereeniging dank brengen voor 't hartelijk woord van welkom tot alle aanwezigen gericht. Z.H.E.G. verheugde er zich over, dat zulk een uitstekend gebouw en ruim terrein beschikbaar was gekomen en hoopte, dat de militairen de moeiten, welke de Heeren Officieren zich gaven zouden weten op prijs te stellen. Waar op Curaçao zoo weinig goede gelegenheden gevonden worden tot een gezellig samenzijn voor de manschappen van Harer Majesteits Land- en Zeemacht hoopte de Gouverneur, dat er een druk gebruik zou worden gemaakt van deze inrichting, welke Hij noemde van sociaal belang. Met de beste wenschen voor 't Tehuis ging de Gouverneur over tot de opening.

Het gebouw binnentredend stonden wij verstomd over de metamorfose, welke het had ondergaan. Het ziet er alles keurig netjes en zeer gezellig uit.

Na den rondgang vereenigden zich de genoodigden weder op het terras, terwijl de manschappen de zalen vullen.

Kapitein VAN BAAK en zijn Officieren waren een en al oplettendheid voor hun gasten, en bedienden hun in eigen persoon. Het strijkorkest gaf een mooi concert en maakte dat zitje tot een waar genot.

We hopen, dat het woord van den Gouverneur in goede aarde is gevallen bij militairen en schepelingen, en zij werkelijk toonen zullen dit prachtgebouw voor hun Tehuis op prijs te stellen, zoodat zij nu zorgen voor de instandhouding daarvan.

Vele burgers hebben zich weder opgegeven als lid, maar dat zij die er het meeste belang bij hebben, de militairen en schepelingen zelven, nu ook iets doen. Zou het te veel zijn als zij zich vrijwillig verbonden iedere week bijv. 5 cts. contributie te betalen? Zij moeten dan een bond vormen tot instandhouding van het Tehuis en zullen zelf het meeste pleizier hebben van de verfraaiing en uitbreiding daarvan. Wie van de Jongens neemt het initiatief?

Plantzaad.

De wn. Landbouwkundige kondigt aan een grooten voorraad plantzaad, maïs, groenten, alfalfa, etc. ontvangen te hebben. Hopen wij, dat ook de armen zullen bedacht worden.

De Mario.

Het motorjacht van den Heer ADRIAAN LACLÉ is niet aangenomen als Gouvernementsvaartuig. De voorwaarden schenen te zwaar te zijn. Het contract met de *Dreadnought* zal nu verlengd worden, terwijl de eigenaar zich verbonden heeft de kajuiten geriefelijker voor de passagiers in te richten.

Auto.

De Heer H. P. DE VRIES heeft een mooie *Maxwell* uit Amerika ontvangen per *Oranje Nassau*.

Havenwerken.

Velen onzer geachte Collega's beweren, dat de havenwerken slechts voor een korte pooze gestaakt zullen behoeven te worden wegens reparatie van het ontstekingsschip, zoodat inrichtingen van een vlot overbodig is. Wij hopen dat de Collega's gelijk hebben, hoe eerder het werk wordt hervat hoe beter.

Drinkwater.

De talrijke scheurbuik- en dysenterie-lijders hier, op Aruba en Bonaire, zouden ten zeerste gebaat zijn met goed drinkwater en daardoor spoediger genezen. Zouden er geen kisten met 12 of 24 flesschen water gezonden kunnen worden ter uitdeeling onder de arme zieken?

Panama-kanaal.

Naar wij aan eene particuliere correspondentie uit Holland ontleenen, zullen na de opening van 't Panama-kanaal naast die van de K. W. I. M. ook schepen van de Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Maatschappij in de West-Indische wateren gezien worden. In tweeërlei opzicht is Curaçao dan natuurlijk de aangewezen haven, nl. als Hollandsche Kolonie en door de combinatie K. W. I. M.-K. N. S. M.

Onder reserve deelen wij mee, wat wij „uit vrij goede bron" „als tamelijk zeker" vernemen, dat in het volgend jaar de Koninklijke Hollandsche Lloyd (vroeger Zuid-Amerika lijn) en de Java China Japan lijn met deze combinatie zullen samengaan.

De drie groote vrachtbooten van de Stoomvaart Maatschappij „Nederland", die nu nog op stapel staan, zijn bestemd, om op Zuid-Amerika te varen. Ook door 't Panama-kanaal? en via Curaçao?

Dankbetuiging.

Ontvangen nieuwe tijdtafels der H. A. Line, Harrison Line en Leyland Line.

En van de Feestcommissie het program in boekvorm.

Daarvoor onzen oprechten dank.

Koninginnefeest.
Officieel Programma.

De Gouverneur heeft, voor den verjaardag van Hare Majesteit de Koningin op den 31sten dezer, het volgende bepaald:

1o. dat bij zonsopgang, op het vallen van een kanonschot van het fort Nassau, de vlaggen op de forten van dit eiland, op de openbare gebouwen en op de gouvernementsvaartuigen, welke binnen deze haven liggen, zullen worden geheschen, terwijl zij met zonsondergang op een gelijk schot zullen worden nedergehaald; en

2o. dat de Gouverneur des voormiddags ten 10 ure audientie zal verleenen ten Gouvernementshuize.

Voorts wordt bekend gemaakt:

1o. dat er parade zal worden gehouden des morgens om 7¼ uur, op het Hendrik-plein door de Marine en de Compagnie Infanterie.

2o. dat er gedurende den loop van den dag, zoowel van Hr. Ms. Zeeland als het Waterfort een saluut zal worden gedaan van honderd en een kanonschoten, welk saluut op de volgende wijze zal zijn verdeeld:

's voormiddags om acht uur 33 schoten;

's middags 35 schoten; en

's namiddags om vier uur 33 schoten.

VOLKSFEEST

TE GEVEN DOOR HET BESTUUR VAN CURAÇAO OP DEN 31sten AUG. 1912 TER VIERING VAN DEN VERJAARDAG VAN

H. M. De Koningin.

PROGRAMMA.

Op den 30sten Augustus

Des Avonds van 7½—9 uur:

Muziekuitvoering door het „Curaçaosch Philharmonisch Orkest" in het Wilhelmina-paviljoen.

Op den 31sten Augustus

1e. Des voormiddags, van 9—9.30 uur:

op het plein, vóór het Gouvernementshuis:

Aubade door de leerlingen der scholen voor lager onderwijs.

2e. Des voormiddags, van 10.15—11 uur:

op het plein, vóór het gouvernementshuis:

Sprietloopen te water (10 prijzen van f 1.—)

3e. Des voormiddags om 11 uur:

Waterkant:

A. Estafettenloop (3 prijzen à f 5—)
B. Tonnetjes overbrengen op een kruiwagen (5 prijzen van f 1.—)

Des middags:

Uitdeeling van cadeautjes aan de leerlingen van de openbare en bijzondere scholen voor lager onderwijs.

4e. Des namiddags om 3 uur:

op het Molenplein:

Geblinddoekt naar het ei slaan (10 prijzen à f 1.)

5e. Des namiddags om 4 uur:

op Pietermaai (Concordiaplein)

Mastklimmen (4 prijzen, bestaande uit 4 verschillende voorwerpen.)

6e. Des namiddags om 4.30 uur:

in de haven:

A. Wedstrijd in ponten (3 prijzen: f 7.50, f 5.— en f 2,50).
B. Hardroeien met tweeriemssloepen (3 prijzen: f 10.—, f 7.50 en f 5.—)

Deze wedstrijden worden gehouden vanaf de brug „Koningin Emma" naar „Ranca Master" en terug.

7e. Des namiddags om 5 uur:

op het terrein bij het militair tehuis:

Voetbalmatch door de heeren leden der Voetbalclub „Republic" (Prijs 1 verguld zilveren medaille.)

8e. Des avonds van 7—8 uur:

in het Wilhelmina-Paviljoen:

Muziekuitvoering door de Kapel van de weesjongens van St. Rosa.

9e. Des Avonds 8 uur:

op het Rifffort:

Schitterend vuurwerk opgeluisterd door een muziekuitvoering door de Militaire Kapel op het plein vóór het Gouvernementshuis.

Onder de armen in de buitendistricten zal er op dien dag eene uitdeeling worden gehouden.

Namens de Commissie,
De Voorzitter,
R. S. DE LANNOY.
De Secretaris,
J. J. KLAVERSTEIJN.

Muziekuitvoeringen.

Programma.

der muziekuitvoering te geven door de Weesjongens van Santa Rosa op Zaterdag 31 Augustus in het Paviljoen Wilhelmina des avonds van 7—8.

1 Marsch, Firenze — L. O. Nicci.
2 Naná, Wals — V. Leotardi.
3 Dichter und Bauer Ouverture, Von Souppé. expres voor deze gelegenheid gearrangeerd door den Directeur der Weezenkapel.
4 Treno Electtrico, Galop — G. B. Trevisano.
5 Ernani, Cavatina — J. Verdi.
6 Amorosa, Mazurka — V. Billi.
7 Renata, Polka — G. Gostinelli.
8 Al Campo, Wals — G. Mauente.
9 Sincero Augurio, Marsch — U. Pasero.
10 Het Volkslied

Mocht de tijd te kort zijn om alles te spelen, dan zal de Directeur zich voorbehouden een keuze te maken uit het program.

Muziekuitvoering.

PROGRAMMA
VAN HET
Curaçaosche Philharmonisch Orkest.

Vrijdagavond 30 Augustus om 7 uur.

1 Mount Vernon, Marsch — R. Th. Palm
2 Tancred, Ouverture — G. Rossini
3 Wals uit de operette „Der Graf von Luxemburg" — Fr. Lehar
4 Fantasie uit „Carmen" — G. Bizet.
5 El ramo de flores, marcha español J. Suñe.
6 Fantaisie uit „Giroflé-Girofla", Ch. Lecocq
7 Lance and Shield, Marsch L. P. Laurendeau

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

Buitenland.

BELGIE.

In de Belgische Kamer

heeft de oud-minister Helleputte een schitterende redevoering gehouden, zooals in langen tijd niet in de Belgische Kamer is uitgesproken. Onder opposities en voortdurende onderbreking heeft hij den liberalen en socialisten duchtig de les gelezen en met kracht- en striemende woorden de verkiezings-campagne der Kartelmannen gebrandmerkt de werkwijze der rechtsche partij ten volle verdedigd en van allen lasterlijken blaam gezuiverd.

Toen Helleputte zijn rede had geëindigd, brak van rechts een storm van toejuichingen los en van alle zijden, ook door de ministers, werd

de redenaar geluk gewenscht.

De Linkerzijde was verslagen.

Eenigen schreeuwden slechts: „weg met de bedriegers," maar hun woorden vonden geen weerklank. De nederlaag was te groot.

Links was men onder den indruk, die gemaakt scheen door bewondering en teleurstelling, teleurstelling vooral, want de betooging voor den heer Helleputte toonde eene sterke, eendrachtige Rechterzij, een onaantastbaar bloc, zooals zij was in den geheelen verloopen zittingtijd.

Volgens geruchten in de wandelgangen zouden de grondslagen, waarop de schoolwethervorming tot stand zal komen, de volgende wezen:

Leerplicht, derwijze ingericht, dat men allen dwang zou vermijden;

Verplichting van tot 13 jaar school te gaan;

Verhooging der credieten.

Op dien basis hoopt men in het begin van den aanstaanden zittingtijd eene wet te kunnen aannemen.

Het gebeurde in de Dardanellen.

Volgens een officieel telegram door den vice-admiraal Viale van het linieschip *Regina Elena* verzonden, heeft de aanval zich als volgt toegedragen. In den nacht van 18 op 19 Juli gelukte het een eskader van vijf torpedobooten door list den mond der Dardanellen binnen te varen. De torpedoboot *Astore*, welke aan het einde van het eskader stoomde, werd ontdekt en door de kustbatterijen onder vuur genomen. De wachten maakten alarm, maar de torpedobooten, steeds door een dozijn zoeklichten beschenen, vervolgden moedig hun weg met een snelheid van 12 knoopen en zich zoo dicht mogelijk langs de Enropeesche kust houdend.

De torpedoboot *Spica*, welke aan de spits vaarde, stoomde tegen een ijzeren ketting, maar kwam weer los.

Na geconstateerd te hebben, dat de vijandelijke schepen zich in een sterke positie bevonden en door kettingen beschermd waren, besloot de Italiaansche aanvoerder terug te gaan, omdat het volstrekt onmolijk bleek een aanval op de vijandelijke schepen te doen.

De terugtocht vond in volkomen orde plaats, ofschoon de tocht dóor het levendige vuur van alle forten in de Dardanellen voor de schepen een vaart op leven en dood was. Het geheele Italiaansche eskader kwam weer in de Aegaeische Zee terug, zonder dat het door de vijandelijke torpedojagers gevolgd werd. Geen enkele van de Italiaansche torpedobooten is beschadigd en er zijn ook geen verliezen aan menschenlevens te betreuren.

Een telegram van Turksche zijde daarentegen meldt, dat, twee Italiaansche torpedobooten in den grond zijn geschoten en twee ernstig beschadigd.

Een half ambtelijke nota meldt, dat in de Dardanellen een nieuwe reeks mijnen is gelegd, waardoor de vaargeul, open gelaten voor de koopvaardijschepen, smaller is geworden. Men zal de zeestraat niet sluiten, tenzij men er door de Italiaansche vloot toegedwongen wordt.

In Konstantinopel is de toestand onzeker geworden. Men vreest bij het geringste incident het uitbreken van onlusten. Naar verder medegedeeld wordt hebben onlangs officieren Talaat-bei in het publiek beleedigd. Een officier, die lid is van het Jong-Turksche comité, moet verklaard hebben, dat geen 20 officieren bereid zijn hun leven voor het comité op het spel te zetten. Vele Turksche afgevaardigden hebben dreigbrieven gekregen.

Een groot aantal officieren hebben aan eenige pasjajs opgedragen den sultan te vragen de Kamer te ontbinden. Of de sultan hiertoe zal overgaan is nog niet bekend.

Wel heeft de sultan besloten, zoodra het nieuw kabinet-Tewfik is gevormd een commissie te benoemen waarin ministers, Senatoren, Kamerleden en generaals zitting zullen nemen. De commissie moet een onderzoek instellen naar en aan den Sultan een rapport uitbrengen over den binnenlandschen toestand.

In de door den Sultan uitgevaardigde proclamatie aan het leger wordt erop gewezen, dat de door eenige officieren gestelde eischen inbreuk maken op de grondwet en op de rechten des Sultans.

Hij vertrouwt, dat die eischen slechts van een zeer kleine minderheid uitgaan. Het is de plicht van den soldaat, om de tucht in acht te nemen en zich buiten de politiek te houden. Wie anders handelt, pleegt veraad.

Aangemoedigd door zulke voorvallen, is de vijand tot aan de hoogten van de hoofdstad genaderd. Dit moet men als een waarschuwing beschouwen.

In oppositiekringen wordt beweerd, dat het gebeurde in de Dardanellen niet geweest is een aanval der Italianen, maar eeu openlijke opstand tegen het jong-Turksche bewind.

Daarop zou ook de proclamatie van den sultan aan het leger wijzen.

„De Sultan weet zeer goed, „schrijft een Jong-Tursch orgaan, „wat er Donderdagnacht in de Dardanellen is voorgevallen en spreekt daarvan in zijn proclamatie als van: „verraad aan volk en land", en bij noemt de in dien macht opgestelde eischen der officieren: „met de grondwet en de rechten van den Sultan in strijd". Duidelijker behoeft de revolutionnaire beteekenis van het gebeurde in den bewusten Donderdagnacht niet aangetoond te worden".

Het Panamakanaal-protest.

Uit de nadere bijzonderheden omtrent het protest der Engelsche regeering tegen het Panamakanaalvoorstel en het verzoek aan den Senaat gedaan om eerst van dat protest kennis te nemen, blijkt, dat het zich vooral tegen twee punten richt.

Ten eerste wordt in twijfel getrokken, of de Vereenigde Staten wel gerechtigd zijn, tolgelden te heffen, en deze eventueel aan Amerikaansche schepen terug te geven. Engeland meent, dat dit strijdig is met het Hay-Pauncefote-verdrag.

Het tweede punt is de bepaling, dat van de tolgelden niet vrijgesteld worden de scheepvaartmaatschappijen, die tegelijk spoorweglijnen hebben. Daardoor zou het de „Canadian-Pacific" onmogelijk gemaakt worden, haar schepen tolvrij het Kanaal te doen passeeren en ze zou natuurlijk achtergesteld worden bij de Amerikaansche scheepvaartmaatschappijen.

Engeland heeft meer dan andere Europeesche landen bij de tolgeldenkwestie belang en daarom gaat het protest van dat land uit, maar er wordt niet aan getwijfeld, of het protest zal wel door andere Staten worden ondersteund.

De Amerikaansche pers is intusschen niets te spreken over het protest en ziet er, zooals wij reeds deden vermoeden, een mengen in haar binnenlandsche aangelegenheden in, dat niet geduld kan worden.

Advertentien.

Dankbetuiging.

De ondergeteekende betuigt bij dezen zijn hartelijken dank aan zijn vele vrienden en bekenden, en in het bijzonder aan de persorganen, die hem hun warme belangstelling betoond hebben bij gelegenheid van zijn 40 jarig priesterfeest.

Pietermaai 28 Aug. 1912.

fr. Alph. L. M. J. Jansen S. O. P.

Bal ten Gouvernements-huize

op Zaterdag 31 Augustus ten 8 uur 's avonds.

De Adjudanten

H. P. Pieper

J. L. Penha Jr.

(Men wordt verzocht deze kennisgeving als eene uitnoodiging te beschouwen).

De Heer en Mevrouw

H. Cramer

bedanken hierbij voor de genoten gastvrijheid gedurende hun verblijf op en voor de blijken van belangstelling betoond bij hun vertrek van Bonaire en Curaçao.

Curaçao 26 Aug. 1912.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 24 AUG.—7 SEPT.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Merida	A Johanson	28 Aug.	Maracaibo	29 Aug.	Maracaibo
Caracas	Furst	22 „	New-York	22 „	La Guayra
Venezuela	J Montero	24 „	Maracaibo	25 „	La Guayra
Oranje Nassau	G D Nieman	25 „	New-York	26 „	Bmsterdam
Caracas	Furst	27 „	La Guayra	28 „	New York
Venezuela	J Montero	27 „	La Guayra	27 „	Maracaibo
Venezuela	J Montero	31 „	Maracaibo	1 Sept.	La Guayra
Maracaibo	G W Goodman	31 ,	New-York	31 Aug	Maracaibo
Pr Willem I	A Nyboer	31 „	Amsterdam	1 Sept	New-York
Merida	A Johanson	2 Sept.	Maracaibo	2 „	La Gnayra
Venezuela	J Montero	3 „	La Guayra	3 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	4 „	La Guayra	5 „	Maracaibo
Maracaibo	G W Goodman	5 „	Maracaibo	5 „	New-York
Philadelphia	H Highborn	5 „	New-York	5 „	La Guayra
Venezuela	J Montero	7 „	Maracaibo	8 „	La Guayra
Fred Hendrik	H J v d Goot	8 „	New-York	9 „	Amsterdam
Cittá di Torino	A Poggi	24 Aug	Génova	24 Aug.	Colón
Julia	J Wever	24 „	Vela de Coro	25 „	Vela de Coro
Odenwald	H Rose	22 „	Pto Colombia	24 „	Hamburg
Julia	J Wever	29 „	Vela de Coro	29 „	Vela de Coro
Venetia	C Segebarth	31 „	Hamburg	3 Sept	Hamburg.
Engineer	Llewellijn	1 Sept	Liverpool	1 „	Galveston

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Camia H	24 Aug.	Maracaibo	*Hirondelle H*	24 Aug.	Maracaibo
Refugio H	24 „	Aruba	*Clara D*	24 „	Rio-Hacha
Mario H	25 „	Aruba	*Clicia V*	24 „	Maracaibo
Juan Luis H	26 „	Aruba	*Maracaibo V*	24 „	Maracaibo
Virginia H	28 „	VeladeCoro	*Juan Luis H*	25 „	Aruba
Carlota H	28 „	Maracaibo	*Refugio H*	26 „	Aruba
Viuda Alegre D	28 „	Barahona	*Dreadnought*	27 „	Isl Barlovento
Lady C	29 „	Aruba	*Maracaibo V*	27 „	Maracaibo
Olga Lucila D	30 „	Rio Hacha	*J. Blackwood*	26 „	Bonaire
			Mario H	27 „	Aruba
			Providence D	29 „	Barahona

25 Aug. is H M **ZEELAND** hier weder teruggekeerd van Aruba.

Drukker:

B. L. BOGAERS.